

Etniczne problemy bezpieczeństwa

CA1/CA2, Bezpieczeństwo narodowe I rok II⁰, rok akademicki 2022/2023

Wtorek, 14.40-16.10, s. A.3.25

Lp.	Temat	Data
0.	Zajęcia organizacyjne	11.10.2022 r.
	a. Warunki uczestnictwa w zajęciach; b. Warunki zaliczenia przedmiotu.	
1.	Etniczność a bezpieczeństwo	18.10 2022 / 25.10.2022
	a. Kategorie pojęciowe badań etnicznych: - etniczność; - naród (perspektywy definiowania pojęcia); - mniejszość etniczna oraz mniejszość narodowa (definiowanie) - ludność rdzenna (in. autochtoniczna – definiowanie oraz status normatywny); - tożsamość etniczna i narodowa (definiowanie i rozumienie); b. Kategorie zagrożeń dla etniczności: (istota oraz wskazanie – „dlaczego stanowi zagrożenie?”) - polityka etniczna; - konflikt zbrojny; - konflikt etniczny; - ekstremizm; - eliminacjonizm; c. Sekurytyzacja problematyki etnicznej - szkoła kopenhaska; - wymiary sekurytyzacji kwestii etnicznych; d. Zapewnienie bezpieczeństwa grupom narodowym, etnicznym i autochtonicznym przez państwo - bezpieczeństwo grupowe vs. bezpieczeństwo jednostkowe; - bezpieczeństwo społeczne; - bezpieczeństwo socjalne; - bezpieczeństwo kulturowe;	
	Literatura:	
	Ad. a. - Bieńkowska-Ptasznik M., <i>Tożsamość etniczna jednostki w kontekście pogranicza</i> , [w:] <i>Etniczność i obywatelskość w Nowej Europie. Konteksty edukacji międzykulturowej</i> , red. J. Nikitorowicz, D. Misiejuk, M. Sobecki, Białystok 2007, s. 324 – 333. - Daranowski P., <i>Ludność rdzenna – prawo do samostanowienia – Grenlandia</i> , „Polski Rocznik Praw Człowieka i Prawa Humanitarnego” 2014, nr 5, s. 143-150. - Nikitorowicz A., <i>Procesy tworzenia się (konstruowania) małego narodu (kulturowego) na przykładzie mniejszości ukraińskiej w województwie podlaskim</i> , Białystok 2013, s. 11-30. Ad. b. - Urbanik A., <i>Polityka etniczna jako przedmiot badań nauk społecznych. Różne podejścia teoretyczne</i> , „Wyższa Szkoła Humanistyczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Szczecinie”, s. 79-84. Ad. c.	

	- Szyszlak E., <i>Etniczność w kontekstach bezpieczeństwa. Mniejszość romska w Republice Czeskiej</i>, Wrocław 2015, s. 27-32. Ad. d. - Jagiełło-Szostak A., Sienko N., Szyszlak T., <i>Konflikty kulturowe a bezpieczeństwo. Mniejszości etniczne - ludy tubylcze - uchodźcy w przestrzeni postkomunistycznej</i>, Wrocław 2018, s. 21-31.	
2.	Polityka etniczna państwa jako zagrożenie dla etniczności	08.11.2022 / 15.11.2022
	a. Rozumienie i definiowanie polityki etnicznej - perspektywy definicyjne b. Modele i typologie polityki etnicznej państwa c. Wpływ czynników i uwarunkowań na proces tworzenia polityki d. Analiza polityki etnicznej w wymiarze narodowym (praca grupowa studentów na zajęciach) - Polityka etniczna Polski - Polityka etniczna Szwecji - Polityka etniczna Chin	
	Literatura:	
	- Browarek T., <i>Uwarunkowania polityki etnicznej państwa polskiego po 1989 roku</i>, Lublin 2018, s. 25-49. - Urbanik A., <i>Polityka etniczna jako przedmiot badań nauk społecznych. Różne podejścia teoretyczne</i>, „Wyższa Szkoła Humanistyczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Szczecinie”.	
3.	Ruchy separatystyczne jako problem bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego	22.11.2022 / 29.11.2022
	a. Definiowanie i istota pojęć: -separatyzm; - secesja; - ruch separatystyczny; b. Uwarunkowania powstania ruchów separatystycznych c. Zakres i formy działalności separatystycznej; d. Problematyka samostanowienia narodów w prawie międzynarodowym i praktyce; e. Prawo europejskie wobec problemu separatyzmu f. Prawo polskie wobec problemu separatyzmu	
	Literatura:	
	- Czubocha K., <i>Separatyzm etniczny w dobie praw człowieka – nowe wyzwania dla państwa narodowego i społeczności międzynarodowej</i>, Toruń 2012, s. 10-30. - Marczevska-Rytka M., Pomarański M., <i>Separatyzm i ruch separatystyczny – analiza terminologiczna</i>, [w:] red. M. Marczevska-Rytka, M. Pomarański, <i>Ruchy separatystyczne</i>, Lublin 2019. - Piwnicki G., <i>Ruchy separatystyczne i dezintegracyjne przełomu XX i XXI wieku w Europie</i>, „Przegląd Politologiczny” 1/2019. - Wojciechowska A., <i>Separatyzm w Europie – wyzwania i zagrożenia</i>, „Zeszyty Naukowe Ruchu Studenckiego” 2012, nr 2. - Traktat o Unii Europejskiej z dnia 7 lutego 1992 r.; - Konstytucja Rzeczypospolitej Polski z 2 kwietnia 1997 roku.	
4.	Konflikty na pograniczu	06.12.2022 / 13.12.2022
	a. Istota i funkcje granic państwowych b. Istota i specyfika kategorii – pogranicza c. Pogranicze jako przestrzeń konfliktów	

	d. Czynniki ułatwiające dialog na pograniczu; e. Analiza konfliktowości na pograniczach: (praca grupowa studentów na zajęciach) - polsko-białoruskim; - duńsko-niemieckim; - amerykańsko-meksykańskim;	
	Literatura:	
	- Chodubski A. J., <i>Pogranicza w stosunkach międzynarodowych</i> , " Gdańskie Studia Międzynarodowe" 2008, vol. 6. - Sadowski A., <i>Identyfikacja narodowa na pograniczu polsko-białoruskim</i> , "Studia Etnologiczne i Antropologiczne" 1997, nr 1.	
5.	Procesy migracyjne w kontekstach bezpieczeństwa grup etnicznych i narodowych	20.12.2022 / 10.01.2023
	a. Definicja i istota pojęć: -migracja, imigracja, emigracja, repatriacja, uchodźstwo; b. Uwarunkowania migracji; c. Typologie migracji; d. Skutki procesów migracyjnych; e. Współczesne kierunki rozwoju migracji międzynarodowych f. Procesy migracyjne w perspektywie bezpieczeństwa;	
	Literatura:	
	- Anioł W., <i>Migracje międzynarodowe a bezpieczeństwo europejskie</i> , Warszawa 1992, s. 9-25. - Fihel A., <i>Przyczyny migracji</i> , [w:] (red.) Lesińska M., Okólski M., <i>25 wykładów o migracjach</i> , Warszawa 2018, s. 68-80. - Jaroszewicz A., <i>Migracje i bezpieczeństwo</i> , [w:] (red.) Lesińska M., Okólski M., <i>25 wykładów o migracjach</i> , Warszawa 2018, s. 282-293.	
6.	Systemy ochrony instytucjonalno-prawnej mniejszości narodowych i etnicznych	17.01.2023 / 24.01.2023
	a. Międzynarodowe systemy ochrony instytucjonalno-prawnej b. Regionalne systemy ochrony instytucjonalno-prawnej - system afrykański - system amerykański - system azjatycki - system europejski c. Krajowe systemy ochrony instytucjonalno-prawnej - polski system	
	Literatura:	
	- Janusz G. <i>Ochrona praw mniejszości narodowych w Europie</i> , Lublin 2011. - Kranoswolski A., <i>Prawa mniejszości narodowych i mniejszości etnicznych w prawie międzynarodowym i polskim</i> , „Kancelaria Senatu. Biuro Analiz i Dokumentacji” 2011, marzec.	
7.	Zaliczenie pisemne – test wiedzy - (CA1 – 14:40-15:25 / CA2 – 15:30-16:15)	31.01.2023